

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

STAAREN TJIELTE

Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022–2026

1. Bakgrund

Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt anger de viktigaste utvecklingsområdena för hur Östersunds kommun ska arbeta för att möjliggöra hållbar tillväxt fram till och med år 2026.

Strategin ska bidra till att skapa så bra förutsättningar som möjligt för människor och företag som bor och verkar i Östersund. Den ska också bidra till att attrahera nya invånare, företag och etableringar till kommunen.

Att skapa bra förutsättningar för nyinflyttade och nyanlända i samhället är viktigt för kompetensförsörjning och kommunens möjlighet att skapa hållbar tillväxt.

Strategin ska verka för att:

- Vi som bor här väljer att fortsätta bo i kommunen.
- Fler människor väljer att flytta till Östersunds kommun.
- Fler studenter väljer Östersund som studieort och stannar i kommunen efter avslutad utbildning.
- Befintliga företag väljer att verka och utveckla sitt företag i kommunen.
- Fler företag, myndigheter och organisationer väljer att etablera sig i Östersunds kommun.
- Fler människor väljer att besöka Östersunds kommun.

Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt ska bidra till en hållbar befolkningstillväxt i enighet med (Remissversion) Översiktsplan 2040:s mål om att bli 75 000 invånare fram till år 2040.

Hållbar tillväxt berör de flesta verksamheter. Därför ska strategin bäras av kommunens samtliga politiska nämnder, förvaltningar och bolag. Den ska även inspirera andra aktörer, så som föreningar, arrangörer, akademi, företag och invånare att verka för att uppnå strategins utvecklingsområden.

Kommunen kan inte bygga ett gott näringslivsklimat på egen hand. Arbetet med att förverkliga strategin måste ske genom dialog, samverkan och partnerskap med krafter i samhällets alla delar. Östersunds kommun kommer att bjuda in och samverka med externa aktörer, för att genomföra insatser utifrån beslutade utvecklingsområden. Arbetet ska inledas med att ta fram handlingsplaner eller andra former av gemensamma åtaganden.

Bred omvärldsanalys och dialoger med företag, universitetet, branschorganisationer och andra externa aktörer ligger till grund för arbetet med att ta fram Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt. Arbetssättet beskrivs mer ingående i bakgrundsrapporten till strategin.

2. Varför en strategi?

Syftet med Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt är att peka ut de utvecklingsområden inom näringslivsutveckling och hållbar tillväxt som ska prioriteras i Östersunds kommun under åren 2022-2026.

Strategin ska vara vägledande för politiska beslut och prioriteringar samt för förvaltningarnas långsiktiga arbete inom området.

3. Avgränsningar och förtydliganden

När Östersund beskrivs i strategin avses hela Östersunds kommun. Med hållbar tillväxt menas ett sätt där medborgaren sätts i centrum och där alla är inkluderade, oavsett var i livet man befinner sig. Alla målgrupper ska ha möjlighet att vara delaktiga och kunna påverka frågor som berör dem.

Ekonomi är ett verktyg för att nå hållbar tillväxt och miljön sätter ramarna för vår utveckling. Strategin ska bidra till ett samhällsklimat där företag och medborgarnas initiativ har förutsättningar att växa och utvecklas. Vi ska också kunna säga nej till satsningar som inte anses hållbara för vår kommun.

Med cirkulära processer avses ett förhållningssätt där vi nyttjar tillverkade produkter så länge det går, i stället för att tillverka, köpa, använda och sedan slänga. När produkterna sedan är förbrukade återvinns och återanvänds så mycket som möjligt av dem om och om igen. Allt för att tära mindre på jordens resurser och för att minska mängden avfall.

4. Utvecklingsområden

Arbetet med att ta fram Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt har resulterat i fem utvecklingsområden som kommer att prioriteras de närmsta åren:

4.1 Företagande och arbete i omställning

Coronapandemin, digitalisering, omfattande klimatförändringar, en alltmer globaliserad ekonomi, ändrade konsumtionsmönster och en åldrande befolkning påverkar samhället och skapar både möjligheter och utmaningar. En växande kommun och ett näringsliv i omvandling gör att ett ökat fokus på digitalisering, klimat och hållbarhet är nödvändigt.

Östersunds kommun ska ha ett långsiktigt och hållbart perspektiv vid etableringar och satsningar, i linje med Agenda 2030 och kommunens mål om fossilfritt 2030. Kommunen ska också arbeta och möjliggöra för fler initiativ och satsningar kopplat till ökad cirkulär ekonomi och cirkulära processer.

De möjligheter som samhällsomvandlingen leder till behöver tas tillvara. Bland annat den pågående förändringen av handeln (ändrade konsumtionsmönster och e-handel m m) i såväl stadskärnan som i övriga kommunen. Det kan handla om nya mötesplatser, arbetsställen och nätverk som vuxit fram, kopplat till exempelvis kultur, samiskt kulturarv och cirkulära förhållningssätt.

Östersunds kommun ska ta vara på erfarenheter från coronapandemin, för att i samverkan med andra organisationer och myndigheter vara bättre rustad och väl förberedd för snabba åtgärder och stöd till företag och organisationer i händelse av kris eller omställning.

4.2 Ett bra företagsklimat i hela kommunen

Östersunds kommun ska ständigt arbeta med att utveckla och stärka bemötande, tillgänglighet och kompetens inom sina myndighetsområden. Det ska skapas ett bra företagsklimat som möjliggör för nya företag att starta och befintliga företag att växa och utvecklas i hela kommunen. Samverkan mellan olika aktörer ska stödjas och strategin ska bidra till att ge goda förutsättningar för arbete med innovation och entreprenörskap.

Digitala lösningar och utvecklingen av digitala tjänster innebär större möjligheter att leva, arbeta och verka på distans inom hela kommunen. Val av bostadsort tenderar att allt mer att utgå från livsstil än utifrån var arbetsplatsen finns.

Ökad lokal livsmedelsförädling och primärproduktion kombinerat med unika kulturmiljöer gynnar företagande i hela Östersund. Gröna näringar, mathantverk, rennäring, samisk matkultur, viltjakt och fiske är exempel på näringar som bidrar till hållbart företagande och lokal matproduktion i hela kommunen och i länet.

Kopplat till besöksnäringen är dessa områden en självklar del i marknadsföringen av Östersund. Att verka för etableringar av fler hållbara tillverkande företag är ett annat exempel på företagande som kan skapa arbetstillfällen spridda över hela Östersund och som också ger synergieffekter för leverantörer inom andra branscher.

4.3 Platsunika kvalitéter och upplevelser

Vi sätter kommunens egna invånare i centrum och fortsätter att vidareutveckla Östersund med fokus på ett välutvecklat gastronomi- och kulturliv. Samtidigt som det finns en stark närhet till natur och livskvalitet. Gemensamma insatser ska genomföras för att stärka platsen Östersund. Hållbara upplevelser inom besöksnäringen har stor utvecklingspotential för små och medelstora företag i kommunen.

Östersunds kommun har tillsammans med Destination Östersund AB tagit fram en varumärkesplattform för platsen Östersund, den så kallade Östersundspulsen. Östersundspulsen sammanfattar det som gör Östersund unikt och attraktivt och som vi ska fortsätta att bygga vidare vårt arbete på. Varumärkesplattformen består av en röd tråd och fyra delar som tillsammans målar upp bilden av vår mångsidiga plats. Den röda tråden, det som tydligast särskiljer Östersund från andra platser, är kontrasten mellan stad och fjäll.

Platsunika kvalitéter och upplevelser utgår från fyra delar. Dessa fyra delar kommer att vara viktiga utgångspunkter för satsningar kopplat till bland annat upplevelser, inflyttning och etableringar de kommande åren.

- ▶ **Platsens identitet: Staden i Jämtland.** Östersunds kvalitéter som länets enda stad med urbana kvalitéter är starka. Staden erbjuder en koncentration av handel och företag med kvalificerade arbetstillfällen. Att utveckla och lyfta fram både stad och landsbygd skapar goda förutsättningar för hållbar tillväxt.
- ▶ **Platsens livsstil: Ett aktivt liv.** Den direkta närheten mellan stad och fjällvärld ger möjligheter till en aktiv livsstil, på både stadens och naturens villkor. Vi tillvaratar initiativ och krafter som utvecklar den omgivande naturen och landsbygden och ser tillväxtpotentialer i samspelet mellan stad och land.
- ▶ **Platsens kultur: Människor och idéer.** Östersund har en kultur som gynnar samarbete och initiativförmåga. Här finns eldsjälarna och viljan till samarbete. Samverkan mellan kommunen, det lokala näringslivet och fastighetsägare är viktigt för att gemensamt kunna presentera en plats där företag kan etableras och växa och dit människor vill flytta.
- ▶ **Platsens position: Östersund i världen.** Att lyfta Östersunds roll i världen bidrar till en stärkt bild av platsen Östersund. Vår stad blir ett attraktivt val för besökare från både Sverige och utlandet samt för inflyttare, studenter och för investeringar.

4.4 Innovation och entreprenörskap

Innovation kräver initiativ, nytänkande och engagemang. För att kunna utmana existerande lösningar och våga testa nya idéer måste det finnas utrymme för entreprenörer, idéer och företag att växa. Östersunds kulturarv och samisk kultur och tradition blandas med influenser från nya kommuninvånare, både nyinflyttade och nyanlända. Östersund ska vara en välkomnande kommun där människor från olika kulturer och med olika bakgrunder kan mötas och utbyta idéer och erfarenheter.

Mittuniversitetet är en motor för hållbar tillväxt, som bidrar med såväl nationell som internationell innovation och forskning. Arbetet med att stärka relationer, samverkan och kontaktytor mellan kommunorganisationen, universitet och näringslivet behöver ständigt utvecklas.

För att kunna möta samhällsutmaningar och tillgodose sociala behov behöver vi främja sociala innovationer och samverkan med ideell sektor. Genom att ta vara på människors idéer och entreprenörskap kan vi tillsammans skapa fler möjligheter till arbetstillfällen och olika former av företagande. Initiativ som kommer underifrån ska främjas och vi ska värna om eldsjälarna.

4.5 Kompetensförsörjning

Kapaciteten hos människor i Östersund och närliggande arbetsmarknadsregion ska tas tillvara och vi ska arbeta för att attrahera personer med efterfrågad kompetens och utbildning till kommunen.

Genom att vidareutbilda befintlig personal och aktivt arbeta för att integrera personer från andra kulturer, kan vi matcha näringslivets utmaningar kring kompetensförsörjning samt motverka arbetslöshet och utanförskap.

En god samverkan mellan grundskola, gymnasium, vuxenutbildningar, universitetet och näringslivet är en förutsättning för att kunna anpassa utbildningar till företagens behov av arbetskraft. Vi ska också arbeta för att Mittuniversitetets studenter ska etablera sig i kommunen, eller inom arbetsmarknadsregionen, efter avslutad utbildning.

Samverkan med sociala företag ska leda till ökad kompetensförsörjning och minskat utanförskap. Det kan till exempel innebära nya sätt för människor att närma sig arbetsmarknaden.

Ökad inflyttning och förbättrad integration är viktiga frågor att arbeta med för att klara kompetensförsörjningen i kommunen. Bäst resultat uppnås när kommunen, regionen, det lokala näringslivet och civilsamhället gemensamt arbetar för att attrahera nya människor och talanger.

5. Koppling till andra styrdokument

Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt är ett av flera styrdokument i Östersunds kommun. Det innebär att denna strategi ska samspela med andra styrdokument. Strategin ska samspela med kommunens Översiktsplan 2040, där frågor kring fysisk planering och infrastruktur behandlas. Tydliga kopplingar finns också till kommunens klimatprogram, då all tillväxt och utveckling ska ske på ett hållbart sätt och med kommunens klimatmål som riktmärke.

Här listas områden som är avgörande för att kunna arbeta med insatser kopplade till utvecklingsområdena i strategin, men som ingår i andra styrdokument:

- ▶ Behov av fortsatt bostadsbyggande med varierat bostadsutbud som stödjer befolkningstillväxten.
- ▶ Planlagd mark och verksamhetslokaler i tillräcklig mängd och med olika egenskaper möter behovet av tillväxt och utveckling hos näringslivet.
- ▶ Beteendeförändringar, tekniska lösningar och system förändringar krävs för att uppnå hållbar tillväxt.
- ▶ Kunskap och utbildning är en förutsättning för att kunna vara delaktig i och påverka utvecklingen i sin omvärld. Alla, oavsett bakgrund och förmågor, ska ha förutsättningar att lyckas med att nå en kunskapsnivå som möjliggör en positiv väg in i arbetslivet.
- ▶ Välutbyggd infrastruktur är avgörande för tillväxt och utveckling i kommunen. Det behövs tillgänglig infrastruktur, med goda förbindelser och utbud, till kommunen, regionen och Stockholm. I ett regionalt utvecklingsperspektiv har det konstaterats att tillgänglighet genom fjärrtransporter är nyckeln till en fortsatt regional attraktivitet och hållbar tillväxt. Området infrastruktur är långsiktigt och en del av kommunens översiktsplanering.
- ▶ En förutsättning för tillväxt är digitaliseringens utveckling i samhället. Digitaliseringen är en megatrend som påverkar samtliga frågor i strategin. Infrastruktur frågor kopplat till digitalisering, exempelvis bredbands utbyggnad, behandlas i kommunens Översiktsplan.

6. Genomförande och uppföljning

De fem utvecklingsområden som har prioriterats i strategin ska konkretiseras och omsättas till handling genom uppdrag i kommunens kommande budgetprocesser. Kommunen ska också samverka med näringslivet och andra externa aktörer för att gemensamt ta fram olika former av handlingsplaner kopplat till strategin.

Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt ska revideras var femte år. En halvtidsutvärdering kommer att göras för att se över behovet av eventuella justeringar i strategin. Årlig uppföljning genomförs i Utvecklingsutskottet av dokumentansvarig, i samband med nämndens verksamhetsuppföljning samt årligen i mål- och budgetprocessen. Extern avstämning och uppföljning ska ske minst en gång per år, exempelvis i samband med kommunens företagsfrukostar eller i andra gemensamma forum.

7. Relaterade dokument

- Bakgrundsrapport till Näringslivsstrategi för hållbar tillväxt 2022-2026, inklusive bilagor
- Analys för hållbar tillväxt 2019
- Översiktsplan 2040
- Klimatprogram – Färden mot ett fossilfritt och energieffektivt Östersund 2030
- Regionala utvecklingsstrategin - Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i

